

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 14.IV 1972.

Sté Carregadores Acoreanos
c/a Cie d'assurances Alpina

Prijevoz stvari morem - Direktan prijevoz - Odgovornost zadnjeg vozara - Obaveza dispozitiva presude i obrazloženja iz prijašnjeg spora - Kad u direktnom prijevozu nije izdana direktna teretnica, zadnji vozar je legitimiran prema primaocu kad je izdao teretnicu za svoj sektor puta - Pravomoćna presuda u odnosu između stranaka, a koja je među istim strankama donesena u jednom prijašnjem sporu i o istom odnosu, ne obavezuje samo stranke u granicama dispozitiva, već su za njih obavezni i razlozi koji su bili odlučni i za donošenje dispozitiva presude - Prema tome obrazloženje presude koja je raspravljala o valjanosti klauzule o nadležnosti suda obavezuje stranke koje je obrazloženje bilo odlučno za stajalište suda kojim odbija priznanje valjanosti te klauzule - Zadnji vozar koji je izdao teretnicu za svoj sektor puta odgovoran je primaocu za štetu na teretu ako je izdao čistu teretnicu a ne može dokazati u kakvom je stanju primio teret na prijevoz od prethodnog brođara

Spor se vodi o šteti na krokodilskoj koži koja je prevezena iz luke Lourenco Marques do Le Havrea. Brođar koji je primio teret u luci ukrcaja izdao je teretnicu u kojoj je bilo navedeno "odredišna luka Lisabon u tranzitu za Le Havre". Roba je u Lisabonu prekrčana na drugi brod i stigla u Le Havre. U toj luci je utvrđena šteta koju je osiguratelj nadoknadio primaocima pa tuži brođara da mu nadoknadi isplaćenu osigurninu.

Brođar ističe prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije. Navodi da se radilo o direktnom prijevozu i da je izdana direktna teretnica, pa da prema tome za štetu odgovara brođar koji je tu teretnicu izdao, tj. onaj koji je prevezao teret od luke Lourenco Marques do Lisabona.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a drugostepeni je tu presudu potvrdio.

Drugostepeni sud u prvom redu utvrđuje da nije izdana direktna teretnica već dvije samostalne. Jedna od luke Lourenco Marques do Lisabona, a druga od Lisabona do Le Havrea. Ovu drugu teretnicu je izdao upravo tuženik. Na temelju te činjenice sud ga smatra pasivno legitimiranim za utuženu štetu.

U sporu je sud raspravljao i o obaveznosti presude koja se vodila medju istim strankama i o istom sporu pred jednim drugim sudom. Taj sud je raspravljao o vrijednosti klauzule teretnice na temelju koje je bio ugovoren sud u Lisabonu. Nije priznao primjenjivost te klauzule i to prvenstveno s obrazloženjem da se nije radilo o direktnoj teretnici koja je tu klauzulu sadržavala pa nije ni mogla obvezivati tuženika jer je on izdao vlastitu teretnicu. Tuženik je stao na stajalište da ova presuda ukoliko se tiče konstatacije o neizdavanju direktne teretnice ne obavezuje jer je dispozitiv presude sasvim drugi. Apelacioni sud nije prihvatio to mišljenje već smatra da stranke u sporu ne obavezuje samo dispozitiv presude već i razlozi obrazloženja koji su bili odlučni za donošenje dispozitiva.

U teretnicu, koju je izdao tuženik, krcatelji su unijeli opasku u kojoj su naveli da je roba veoma pokvarljiva i da ju treba smjestiti u hladna skladišta daleko od izvora topline. Nasuprot tome tuženik nije stavio nikakvu opasku u pogledu stanja robe koju je primio na prijevoz, a nije mogao dokazati da je robu od prethodnog broдача primio u oštećenom stanju.

Na temelju iznesenih razloga sud je stao na stajalište da je tuženik obavezan za utuženu štetu i obvezao ga u smislu tužbenog zahtjeva.

(DMF 1972, str.608)

B.J.

Bilješka.- Za nas je možda najzanimljivije stajalište suda o tuženikovoј pasivnoj legitimaciji. Iz obrazloženja presude proizlazi da tuženik, kao zadnji brođar, ne bi bio odgovoran da je za ovaj prijevoz bila izdana direktna teretnica. Naš Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova stoji na obratnom stajalištu. Zadnji brođar odgovara i pod uvjetom da je izdana direktna teretnica, pa i onda ako dokaže da je robu primio od prethodnog brođara, u onom stanju u kojem ju je predao primaocu. Stajalište našega zakona izgleda nam pravilnije, a svakako za praksu oportunističke. Primaocu je naime zadnji brođar jedino dostupan jer može od njega najlakše ostvariti svoj zahtjev. Zahtijevati od primaoca da tuži prvoga brođara naime onoga koji je sklopio ugovor o prijevozu i izdao direktnu teretnicu, odnosno onoga na kojega je sektoru puta nastala šteta, značilo bi u praksi često puta onemogućiti primaocu da uspije sa svojim zahtjevom. Nasuprot tome zadnjem brođaru je kudikamo lakše u svom regresnom postupku nadoknaditi isplaćenu štetu od prijašnjih odgovornih brođara.

B.J.